

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35969
Nom	Empresa familiar
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1315 - Grau de Finances i Comptabilitat	Facultat d'Economia	4	Primer quadrimestre
1328 - Grau de Finances Comptabilitat (Ontinyent)	Facultat d'Economia	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1315 - Grau de Finances i Comptabilitat	23 - Optativitat de 4º curs	Optativa
1328 - Grau de Finances Comptabilitat (Ontinyent)	23 - Optativitat de 4º curs	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
DOLZ DOLZ, CONSUELO	105 - Direcció d'Empreses 'Juan José Renau Piqueras'

RESUM

En l'actualitat un percentatge molt alt de l'activitat econòmica es desenvolupa en el si de les empreses familiars, i, a més són la que més ocupació generen. Els estudiants del Grau en Finances i Comptabilitat han de conèixer en profunditat les empreses familiars com l'element més important de l'activitat econòmica.

Així mateix, els estudiants poden aconseguir en este curs adquirir un coneixement de les fortaleses i debilitats d'este tipus d'empreses; descobriran com controlar unes i reforçar les altres per a incrementar l'èxit i assegurar la continuïtat de l'empresa.

En el curs s'estudiaran els grans temes de la successió, els canvis de generació, la incorporació i retribució de familiars, el paper dels professionals o la confecció d'un Protocol Familiar que ordene i regule totes les relacions entre la família i l'empresa. Els alumnes del Grau en Finances i Comptabilitat podran aprendre i assimilar un conjunt de conceptes sòlids i nous des dels quals entendre amb més claredat les qüestions estratègiques, organitzatives i humanes presents de forma ineludible en qualsevol empresa. Els punts clau d'una bona direcció, les claus de diagnòstic i les pautes per a actuar estan inclosos en este programa que pretén contribuir a una millor formació dels futurs empresaris.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Al ser una assignatura de caràcter global, es necessari que l'alumne tinga coneixements de Fonaments de Direcció d'Empreses, Direcció Estratègica, Dret Civil, Dret Mercantil, Sistema Fiscal i Dret Laboral.

COMPETÈNCIES

1315 - Grau de Finances i Comptabilitat

- Conèixer les peculiaritats de les empreses familiars i el seu impacte sobre la direcció de l'empresa.
- Conèixer la legislació que afecta les empreses familiars.
- Adquirir les habilitats necessàries per determinar el moment més oportú així i el procés familiar i empresarial més escaients per posar en marxa els diversos òrgans de govern, les polítiques i les normes de funcionament intern de la família i de l'empresa.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

-Conèixer la percepció de les empreses familiars de les diferents fonts per alçar finançament.

-Identificar els punts forts i febles d'una EF.

-Identificar les fonts de conflicte més freqüents en una empresa familiar i saber com posar en marxa el procés d'elaboració d'un protocol.

- Conèixer com afecta la legalitat vigent al funcionament de les empreses familiars.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. INTRODUCCIÓ A L'EMPRESA FAMILIAR

- 1.1. Concepte d'empresa familiar.
- 1.2. Tipus d'empresa familiar.
- 1.3. L'empresa familiar en les economies espanyola i mundial.
- 1.4. L'empresa familiar en la Comunitat Valenciana.
- 1.5. Supervivència i resultats de l'empresa familiar

2. EMPRESA I FAMÍLIA

- 2.1. Causes de l'èxit i dels problemes de l'empresa familiar
- 2.2. El sistema d'empresa familiar.
- 2.3. La família: fortalesa o debilitat?
- 2.4. Avantatges i desavantatges competitiu de l'empresa familiar
- 2.5. Les estratègies de solució.

3. EVOLUCIÓ DE L'EMPRESA FAMILIAR

- 3.1. Model evolutiu de l'empresa familiar.
- 3.2. L'empresari visionari
- 3.3. La societat de germans
- 3.4. El consorci de cosins.
- 3.5. Adaptació de les pràctiques i les estructures a l'evolució.

4. ESTRUCTURES DE PROPIETAT, GOVERN I DIRECCIÓ DE L'EMPRESA FAMILIAR

- 4.1. Problemàtica de govern de l'empresa familiar.
- 4.2. Estructura de l'empresa familiar: regles i àmbits de decisió
- 4.3. Estructura de propietat. Empresa familiar versus empresa societària.
- 4.4. Estructures de govern
- 4.5. Estructures de direcció

5. LA SUCCESSION (I): TRANSMISSIÓ DEL LIDERATGE

- 5.1. El moment del canvi generacional i els problemes de la successió.
- 5.2. El procés de successió. Models.
- 5.3. Planificació del procés.
- 5.4. Preparació dels successors.
- 5.5. Preparació de la família.
- 5.6. Preparació de l'empresa.

6. LA SUCCESSION (II): TRANSMISSIÓ DE LA PROPIETAT

- 6.1. El tipus de propietat de l'EF.
- 6.2. Decisions de transmissió i estructures de propietat.
- 6.3. Quan transmetre la propietat.
- 6.4. Com transmetre la propietat.
- 6.5. A qui transmetre la propietat.
- 6.6. La 'professionalització' de la propietat

7. ELS DIRECTIUS NO FAMILIARS

- 7.1. La necessitat de directius no familiars en l'empresa familiar.
- 7.2. La percepció de l'empresa familiar pel directiu no familiar.
- 7.3. Rols, capacitats i estils dels directius no familiars.
- 7.4. Incentius per a la permanència del directiu no familiar en l'empresa familiar.

8. ASPECTES CIVILS DE L'EMPRESA FAMILIAR

- 8.1. Objectius generals.
- 8.2. Règims econòmics matrimonials.
- 8.3. Menors d'etat i patrimoni empresarial.
- 8.4. Herències i successions.
- 8.5. La copropietat.

9. ASPECTES MERCANTILS DE L'EMPRESA FAMILIAR

- 9.1. L'empresa familiar.
- 9.2. Òrgans de la família i l'empresa.
- 9.3. El protocol Familiar.
- 9.4. La família i la propietat de l'empresa
- 9.5. La retribució a l'accionista.

10. ASPECTES FISCALS DE L'EMPRESA FAMILIAR

- 10.1 Impostos aplicables a lesfera de l'empresa familiar. Nacions prèvies.
- 10.2 L'Impost sobre el Patrimoni.
- 10.3 L'Impost sobre Successions i Donacions.

11. ASPECTES LABORALS DE L'EMPRESA FAMILIAR

- 11.1 Treball familiar.
- 11.2 Presumpció de no laboralitat.
- 11.3 Destrucció de la presumpció de no laboralitat.
- 11.4 Condició dels membres de l'empresa familiar.
- 11.5 Soci treballador.
- 11.6 Òrgans d'administració i RRL.
- 11.7 Òrgans d'administració i relació laboral comuna.
- 11.8 Relació laboral comuna: dependència.
- 11.9 Relació laboral comuna: amenitat.
- 11.10 Òrgans d'administració i relació laboral especial.
- 11.11 Òrgans d'administració i PAD: Teoria del vincle i clàusules de blindatge.
- 11.13 Enquadrament en la Seguritat Social
- 11.14 Supòsit de promoció interna a PAD d'un treballador amb relació laboral comuna

12. EL PROTOCOL FAMILIAR: CONTINGUTS I EFECTES

- 12.1. Concepte.
- 12.2. Finalitat del protocol familiar.
- 12.3. Contingut bàsic del protocol familiar
- 12.4. Tipologia dels pactes.
- 12.5. Estructura documental.
- 12.6. Procés de formulació i revisió.

13. ASPECTES PSICOSOCIALS DE L'EMPRESA FAMILIAR

- 13.1. La dinàmica grupal en l'empresa familiar: rols, status, processos de influència i presa de decisions.
- 13.2. Intel·ligència emocional i resolució de conflictes personals en l'empresa familiar.
- 13.3. Com gestionar la cultura organitzacional en l'empresa familiar.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Elaboració de treballs en grup	24,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00	0
Preparació de classes de teoria	13,50	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

Per a assolir els objectius proposats, s'utilitzarà una combinació de classes teòriques i pràctiques.

Les **classes teòriques** es desenvoluparan mitjançant lliçons magistrals que es recolzaran en el manuals de referència referenciats més endavant i les explicacions donades en la classe. Així, el material d'estudi es compondrà dels apunts de classe completats amb capítols de les referències bibliogràfiques.

Les **classes pràctiques** tenen com a objectiu apropar l'alumne a la realitat i facilitar-li la posta en pràctica del coneixements teòrics adquirits, i el desenvolupament de competències i habilitats. Per a aconseguir-ho, s'utilitzarà una combinació de metodologies que podrien ser: la resolució de casos, conferències impartides per empresaris i professionals que treballen a l'EF, assistència a seminaris i visites a empreses.

Mitjançant aquesta metodologia, l'assignatura pretén de traslladar a l'alumne una visió fidel de la realitat i un conjunt de coneixements, habilitats i competències d'indubtable i immediata aplicació pràctica.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es compon de dues parts:

a) **Examen.** El 60% de la nota final es correspon amb la qualificació obtinguda en un examen escrit que podrà tindre preguntes teòrico-pràctiques, preguntes de desenvolupament teòric i comentaris sobre casos pràctics.

b) **Avaluació continua.** El 40% restant de la nota s'obindrà de les qualificacions aconseguides al llarg del curs basades en l'entrega i/o presentació dels treballs requerits pels professors. La data de realització d'aquests seminaris serà anunciada amb antelació.

La nota total serà una mitjana ponderada de les dues qualificacions, sempre i quan la puntuació en cadascuna d'elles siga superior a 4. Una qualificació inferior a 4 punts en qualsevol part implica el suspens de l'assignatura. Una qualificació inferior a 5 punts en la nota final implica el suspens de l'assignatura.

Els alumnes que, per qualsevol motiu, no puguin assistir a la totalitat o a part de les classes pràctiques hauran de posar-se en contacte amb el professor de l'assignatura abans del 24 de setembre de 2020. Les dates de lliurament d'informes i treballs es publicaran a l'aula virtual. Els treballs lliurats fora de termini tindran una penalització de 3 punts.

En tot cas, els lliuraments amb un retard de més de 48 hores no s'admetran en cap concepte. El sistema d'avaluació es mantindrà en les dues convocatòries oficials de l'assignatura. La nota de la part b de l'avaluació es podrà mantenir en cas de tenir una nota superior o igual a 5 i haver suspès l'avaluació. La nota de la part b de l'examen només pot mantenir-se per a la segona avaluació del present curs, i no pot usar-se en altres futures matrícules ni cursos.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- CORONA, J. Empresa familiar: análisis estratégico. Ediciones Deusto, Barcelona, 2017

Complementàries

- CORONA, J. (Ed.), Empresa familiar: aspectos jurídicos y económicos. Ediciones Deusto, Barcelona, 2011.

PÉREZ-RODRIGUEZ, M.J. (Coord.)- BASCO, R.- GARCÍA TENORIO, J. GIMÉNEZ, J. SÁNCHEZ I., Fundamentos en la dirección de la Empresa Familiar. Emprendedor, empresa y familia. Thompson-Cívitas, Madrid, 2007.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern